

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ ΤΑ ΤΣΕΚ

Ἀπό τὸ πρῶν πού βγήκα ἐξω τρεῖς μαντέφει· κάτι εἶχα νὰ ἰδῶ σπουδαῖο· ἓνα πουλάκι μου τὸ εἶπε καὶ τὰ πουλιά τὰ πιστέσω ἀπὸ μικρὸ παιδί, ὅπως πιστέβα καὶ τὴ Γοργόνα, τὴ ζωγραφιστὴ στὸ μπαλκόνι τοῦ γέρω Κοτσωρόνη στὸ χωριό, πού ἀλλομονο! εἶχε δὲν εἶχε δὲ κουτσός, δὲ δάσκαλός μου, δὲ κουτσοβιοφάνης, μάς ἔκανε νὰ τὴ μισησοῦμε γιατί, λέει, «δὲν συνδέεται μὲ τὸν ἀρχαῖον κόσμον εἰς μάχην τίνα ἢ δημιουργίαν | νομοθετικὴν!!!»

Ὅσο νὰ βγάινουμε συμπέρασμα, τὰ καψόπαιδα, ἀπὸ τὴ σοφὴ φράση τοῦ δάσκαλου, ἀηδίασαμε καὶ τὴ γοργόνα, τ' ἀλησιμύνητο σύμβολό μου, καὶ τὴ ζωὴ μας ἀλάκαιρη.

Ἄς εἶναι, γιὰ τὸ σπουδαῖο μάντεμα δὲ λόγος. Τὸ περίμενα ὅλη τὴν ἡμέρα ν' ἀληθείη καὶ εἶχα ἀπελπιστεί. Ντροπιασμένος περπάταγα γιατί ψέφτρα ἔβλεπα τὴν πίστη μου στὰ πουλιά. Μὰ ἡ ζωὴ μας εἶναι παράξενη. Ἀργεὶ ἀργεὶ, καὶ στὸ τέλος νὰ τινε μπρός σου.

Τὸ φίλο τότε ξάγκρισα— ἦταν καὶ νύχτα— στὴν πόρτα τοῦ γραφείου του. Σὰ ζύγωσα μου φώναζε:

— Σὰς ρημάξαμε, λέει.

— Ἀληθινὰ! μάς ρημάξατε... εἴμαστε τὸ λοιπὸν πολιτεῖες καὶ μπήκατε σεις οἱ κουρσάροι; καὶ ἤθελα νὰ τὸν ρωτήσω γιὰ τὸ πῶς δὲ ντρέπονται πού κοροϊδεῖ τὸν κόσμο, μὰ τὸ γέλιο πού μοῦριχνε ἦταν ἡ πιὸ σωστὴ ἀπόκριση πού ζητοῦσα.

— Ἐ! αὐτὰ βλέπεις ἔχουν οἱ πόλεμοι! Ὁ κάθε πόλεμος μὲ τοὺς παραλογισμούς του.

— Δηλαδή, θὰ θέλεις νὰ πεις ὁ κάθε ἄτιμος, δὲ ληστρικὸς πόλεμος...

— Δὲ βαργίεσαι, καημένε! Γιὰ τὸν κοσμάκη τί θὰ πει καλὸς καὶ κακὸς πόλεμος! Νὰ μὴν ἤξερεις τί ζητεῖ ἀπὸ τὸν τύπο δὲ νουινιὰς, μάλιστὰ μὰ τὸν ξέρεεις καὶ τὸν ξέρω.

Ἐνοιωθα πῶς ὁ φίλος σὰ νὰ περίμενε κάποιον γιὰ νὰ τοῦ ξεμολογήθῃ τὴν ἀμαρτία του. Κι' ἀκόμα, ἐπειδὴ πιστέβα πῶς ὅλοι γύρω μου ἦταν ἀμαρτωλοί στὸ ζήτημα, γύρεβα νὰ ξεμολογηθῇ καὶ κεινῶν τίς ἀμαρτίες καὶ μούλεγε γιὰ κάποιες ἀσημαντες, στὸ φαινόμενο, λεπτομέρειες, καὶ ὅταν αἰσθάνθηκα ἀλαφρομένο τὸ στῆθος μου, γέλασα, γέλασα πολὺ καὶ ἄθῶα, φχαριστημένος. Τὸν ἐχαιρῶ μόνον.

— Μὰ εἶναι πράγματα, ἀδερφε μου, ἀφτὰ ἄξια γιὰ νὰ κρατοῦν πολὺ;

— Καὶ τὸ «συμπέρασμα» πῶς πάει;

— Ἄς εἶναι· τὸ συμπέρασμα θὰ γραφτεῖ τεχνικὰ καὶ ἔτσι δὲ θὰ διαφέρει ἀπὸ τὸ Δημοψήφισμα— καὶ μὲ χαμηλωμένο τὸνο φωνῆς καὶ θλιβερὸ ἔπροςτος: Φαντάσου, φίλε μου, νὰ σ' ἀναγκάζει ἡ μασκαροδουλειά σου νὰ μὴ σέβασαι τὸν ἑαυτὸ σου. Νὰ μὴν ξέρεις τί λές! Καὶ παῖτε καλὰ ὡς ἐδῶ! Ἐρεῖς τί εἶχαμε σκοπὸ νὰ κάνουμε; Νὰ δημοσιεύσουμε τοὺς ἀριθμούς τῶν ἐπιταγῶν πού λαβαίνει ὁ «Νουμάς» ἀπὸ διάφορα μέρη καὶ τότες ἄς πηγαῖναι νὰ πείσετε τὸν παλιόκοσμο, πῶς δὲν πληρώνετε ἀπὸ τὸν Πανσλαβισμό!

Ἐφριζα μὲ τὸ Βουλγάρικο πνεῦμα πού ὀδήγησε τοὺς «Ἕλληνας» πατριώτες μου στὸν πόλεμο (;)— ὅπως εἰρωνικὰ βέβαια τὸν ἐχαρακτήρισεν ὁ φίλος— ἐφριζα καὶ ἀποσοβλώθηκα.

— Ὅσα τὸ κάνετε ἀφτὸ;

— Γιατί ὄχι! Μήπως δὲ σὰς ἐμπνέουμε καθημερινὰ τέτοιες καὶ ἄλλες προστυχίες;

— Κι ἀφτὴ γιὰ προστυχιά τὴν ἔχεις; Ἀφτὸ εἶναι κακούργημα.

— Κάτου ἀπὸ μιά μεταξωτὴ σημαία καθαρεβουσιάνου ὅλα εἶναι ἄγια καὶ μεταξωτά! εἶπε ὁ φίλος ἀποφθεγματικὰ. Δὲν πιστέσω μολαφτὰ νὰ θυμώσατε καὶ πολὺ... Πάτε καλὸ σὰς κάνανε. Μὴν κοιτᾶς τώρα τί γράφουμε: σὰς καταστρέψαμε, σὰς «κατεδαφισάσαμε», ἀφτὰ ἔπρεπε σὰν ἀντίπαλοι νὰ τὰ γράψουμε.

— Σὰν ἐβγενικοί μάλιστὰ ἀντίπαλοι!

— Ἐ, ἀφτὸ πῶς εἶναι τῆς ἀνατροφῆς τοῦ καθενός! μὴν παραξενέβεσαι. Τὴ δουλιὰ σας, τὴ δουλιὰ σας! Κάτω ἀπὸ τὸ καραβόπανο δουλεύει κανεὶς πιὸ ἀσφαλισμένα.

Ἀπὸν ἄγερα τὸ δυνατὸ τῆς ζωῆς καὶ ἐξω στὸ πέλαγο, γιὰ ν' ἀρματώσουνε καράβι, μετάξι δὲ θὰ ζητήσουν οἱ νάρτες. Καραβόπανο. Ἀπὸ μετάξι φιλάνουν μισοφύρια καὶ καλτσοδέτες. Κ' ἡ ζωὴ εἶναι δικὴ σας καὶ ὁ ἄγερας τοῦ πελάγου δικὸς σας.

Ἐμᾶς κλάφτε μὴς μονάχα. Εἴμαστε τὰ λαφάρια τ' ἀσυλλόγιστα πού γιὰ νὰ κολακχεψοῦμε στὸ καθρέφτισμα τοῦ νεροῦ, μάς πῆρε τὸ ποτάμι καὶ πάει!

Κλάφτε μὴς μονάχα.

Κεῖνη τὴ στιγμὴ περνοῦσε τὸ τράμ. Μὲ καληνύχτισε καὶ μπῆκε μέσα.

Κι ἀληθινὰ μοῦ φάνη σὰ νὰ εἶταν ἓνα πτώμα τοῦ σῆμερα καὶ τὸ τράμ μιά νεκροφόρα πού τότε πῆρε γιὰ νὰ τὸν πετάξῃ... στὴν Ὁμόνοια!

Ο ΠΟΡΤΙΕΡΗΣ

ΤΟ ΧΑΜΕΝΟ ΠΑΙΔΙ

Ἡ Παρθένα, πού μπροστά της γονατίζουν ὅλοι οἱ ἄγγελοι τ' οὐρανοῦ, καταμόναχη καὶ καταλυπημένη ζητᾶ παντοῦ τὸ Θεοπαῖδι της πού χτὲς τὸ βράδου χάθηκε γυρνώντας ἀπ' ἐκεῖνη τὴν ὥραία καὶ μεγάλη γιορτὴ. Τὸ γυρεύει μὲς τῆς γυναικὸς, τὸ γυρεύει στοὺς δρόμους.

— Ποῖος εἶδε ἓνα παιδί, λέει, χαμένο ἀπὸ χτὲς τὸ βράδου μὲ κατάχρυσά μαλλιά, μὲ μεγάλα μάτια, μὲ ὑπόπο ἦσογχο καὶ μεγάλο σὰν τὸν ἥλιο;

Μιὰ γυναίκα τῆς ἀπάντησε.

— Πέρασε ἀπ' ἐδῶ χτὲς τὸ βράδου. Γυρνοῦσε ζητῶντας ἐλεημοσύνη καὶ ἔλεγε:

— Σ' ὅποιον μοῦ δώσει, θὰ δώσω πλούτη περισοία. Τοῦ τᾶχω φυλαμμένα στὸ βασίλειο τοῦ Πατέρα μου.

Βγήκα στὴν πόρτα μ' ἓνα κομμάτι ψωμί γιὰ νὰ τοῦ δώσω ἐλεημοσύνη. Τὸ εἶδα ἦταν μικρὸ καὶ ἔτρεμε ἀπὸ τὸν κρύβ ἀέρα, γιατί ὁ ἥλιος βασίλευε καὶ κόντευε ἡ νύχτα.

— Ἐμπα μέσα, μικρὸ μου, γιὰ σένα ἀνοιξα τὴν πόρτα μου, τοῦ εἶπα.

Μπῆκε καὶ κάθησε καταγίς, στὸ πάτωμα. Δὲν ἤδρε καλύτερο μέρος γιὰ νὰ καθῆσθαι;

— Ποῖος εἶσαι; τὸ ρώτησα.

Σὰν ἄγγελουδὶ μοῦ ἀπάντησε.

— Εἶμαι παιδί τοῦ αἰώνιου Πατέρα. Παρθένα εἶναι ἡ μητέρα μου. Μὲ λένε Ἰησοῦ καὶ ἔρχομαι γιὰ νὰ σὲ σώσω.

Τοῦ ἔτοίμασα μὲ μεγάλη φροντίδα τὸ κρεββάτι μου, δὲ θέλησε ὁμως παραλίγη ψάθα καὶ μιὰ πέτρα γιὰ προσκέφαλο. Αὐτὰ καὶ τίποτ' ἄλλο. Κοι-

μήθηκε ὅλη τὴ νύχτα γλυκὰ γλυκὰ καὶ σάνζυπνησε τὸ πρῶν μὲ καλημέρησε καὶ εὐλογώντας με μ' ἀφῆσε μὲ τὸ Θεό. Μοῦ πῆρε τὴν καρδιά γιατί τρέμει ἀπὸ Ἄγάπη.

Ἡ Παρθένα ἔφυγε ἀπὸ καὶ λιγάκι πιὸ παραγορημένη ἀπὸ πρὶν, γυρνούστας το ἀκόμα στοὺς δρόμους. Ποῦ λοιπὸν κατάφερε νὰ τὸ βρῆ; Μὲς τοὺς σοφοὺς τοὺς πιὸ ξακουσμένους. Ἀπ' αὐτοὺς τὸ φέρανε θριαμβευτικὰ στὴ μητέρα του.

(Fernan Caballero).

T. Γ.

ΕΙΚΟΝΕΣ

ΑΠΟ ΤΑ ΝΗΣΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

Ὁ κ. Dieterich ἔγραψε τώρα κοντὰ στὸ γερμανικὸ περιοδικὸ «Die Grenzboten» μιὰ ὥραία καὶ γεμάτη ζωὴ περιγραφή τῆς Ἰκάλυμνος, τῆς Σύμης, τῆς Κὸς, τῆς Ρόδου καὶ τῆς Σάμου. Ὁ συγγραφεὺς δίνει στοὺς πατριώτες του μιὰ καθαρὴ ἰδέα γιὰ τὴ σημερινὴ κατάστασι αὐτοῦ τοῦ μέρους τῆς Τουρκοκρατούμενης Ἑλλάδος καὶ βλέποντας τὰ πράγματα μὲ ἀμερόληπτα μάτια—καὶ ἴσα ἴσα γι' αὐτὸ μοῦ φαίνεται εὐλικρινῆς φιλλήθηνας ἢ καλύτερα ρωμιόφιλος, ὅπως ὁ ἴδιος λέει τὸν ἑαυτὸν του—μένει πάντα στὰ ὅρια τῆς ἀλήθειας. Μιλάει ὁ κ. Dieterich καὶ γιὰ τίς προόδους τῶν νησιῶν καὶ γιὰ τὰ ἴχθια τους. Μιλάει γι' ὅλα, γιὰ τὴ φύση τῶν νησιῶν, γιὰ τοὺς κατοίκους, γιὰ τὴ ζωὴ τους, γιὰ τὰ ἔθιμά τους, γιὰ τίς χαρὸς καὶ τὰ βασανὰ τους, γιὰ τὴν παραγωγή τῆς γῆς καὶ τὸ λ. Μόνον γι' ἓνα δὲν μιλάει, γιὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους τῶν νησιῶν· τὸ πολὺ ρίχνει κάποτε μερικὲς σημειωσοῦλες ἀπὸ τὴ μεσαιωνικὴ ἰστορία τους, πρὸ πάντων τῆς Ρόδου. Γι' αὐτὸ, βέβαια δὲ θὰ λυπηθῇ κανένας, ἐξὸν ἀπὸ τοὺς δασκάλους τοὺς ἀρχαιομανεῖς, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἔχομε καὶ στὴ Γερμανία καμπόσους.

X

Ὁ χῶρος τοῦ «Νουμά» δὲν ἐπιτρέπει νὰ μάθουν οἱ ἀναγνώστες του ὅλες τίς λεπτομέρειες τῆς ὥραίας περιγραφῆς. Γι' αὐτὸ θὰ περιοριστῶ μόνον στὰ κυριώτερα.

Ὁ κ. Dieterich διαίρει τὰ νησιά σὲ δύο κύκλους, τῶν «μεγάλων καρποφόρων», στὸν ὅποιον ἀνήκουν ἡ Ρόδος, ἡ Κὸς καὶ ἡ Σάμος, καὶ τῶν «μικρῶν ἀκαρπύων», πού ἀποτελεῖται ἀπὸ τὴν Πάτμο, τὴν Ἄδρο, τὴν Κάλυμνο, τὴν Ἀστυπαλαία καὶ ἀπ' τὴ Σύμη. Ἐξὸν ἀπ' τὴ Σάμο, πού κατέχει ἐξ αἰτίας τῆς αὐτονομίας της μιὰ ἐξαιρετικὴ θέσι, ἀπαντοῦμε στὰ μεγάλα καρποφόρα νησιά, στὴν Κὸς καὶ στὴ Ρόδο, ἓνα ἀραιοπληθυσμὸ, πού μὲ τὴ φτώχεια καὶ τὸ κακοκάρδιμα του βρῖσκειται σὲ λυπηρὴ ἀντίθεσι μὲ τὴν ὥραία καὶ εὐτυχισμένη φύση, ἐνῶ στὰ μικρὰ νησιά, πού δὲν ἔχουνε σχεδὸν τίποτε ἄλλο παρὰ πέτρες, ἐπικρατεῖ ζωὴ καὶ κίνηση σὲνα σχετικῶς πυκνὸ πληθυσμὸ. Κατὰ τὸν κ. Dieterich ἡ αἰτία αὐτῆς τῆς παράδοξης ἀντιθέσεως εἶναι πολιτικὴ καὶ οἰκονομικὴ. «Ὁταν ὑστερα ἀπὸ τὴν κήρυξη τῆς ἑλληνικῆς ανεξαρτησίας (1832)» γράφει ὁ συγγραφεὺς παρακάτω, αἰγίνε καὶ ἡ Σάμος ὑπὸ τὴν πείσῃ τῶν Δυνάμεων σχεδὸν ἐλευθέρη, θεώρησε ἡ Πύλη γιὰ καλὸ νὰ δώσῃ σὲ μερικὰ ἀπὸ τὰ μικρασιατικὰ νησιά προνόμια, γιὰ νὰ μετριάσῃ λίγο τὴ μεγάλη ἀντίθεσι στὴν κυβέρνησι τῶν νησιῶν. Ἐδῶκε στοὺς